

Nic neběží rychleji než léta.

Věk člověka výrazně limituje jeho aktivity. První dekáda věku patří dětství, druhá mládí a dospívání. Ve třetí vkročíme do života vstupem do zaměstnání. Ocítáme se na životní dráze vyplněné každodenními starostmi v rodině a na pracovišti. Je to doba plánů do budoucnosti a intenzivního využívání volného času.

U seniorů a senierek je to jinak. Cítí se nejlépe ve svém domácím prostředí a žijí spíše než budoucností jen současností a starými vzpomínkami na časy dávno minulé. Z nových technologií zvládají sotva mobil, na PC obvykle jen Word, nebo občas pošlou nebo přijmou nějaký ten e-mail. I proto si odcházející generace s tou nastupující v mnohém příliš nerozumějí.

Když se nám starším začne zužovat okruh známých a přátel řeknete si jen „Co se dá dělat, je mi 80, už se kácí v našem lese“. Život ale běží dál, jak televizní seriál, jen k němu bohužel nemáte ovladač. Dovolím si proto jen tak cvičně promítnout jak utekl čas naší generaci.

V bídě a nouzi, jen s velkou láskou a boží trpělivostí, mámy nás vypiplaly. V letech třicátých ve školních škamnách rozum jsme brali. Bylo nám 8 let a kalendář ukazoval rok 1937. Hltali jsme Robinsona Crusoe a později Foglarovi Rychlé šípy. Uchvacoval nás svět vzducholodí, letadel dvouplošníků i velikánské a pestré Baťovi reklamní plakáty. Teprve o 60 roků později jsme se dověděli, že to vlastně byly první billboardy.

Nezapomenutelný půlrok mezi 28. zářím 1938 a 15. březnem 1939 vtáhl nejen naše rodiče ale i nás děti do osudových chvil Mnichovské zrady, okleštění Republiky, jejího zániku a vzniku Protektorátu Čechy a Morava.

Jako pasácci o prázdninách po prašných cestách za svými kravkami bosky jsme šlapávali. Stále cítím na chodidlech tu ledovou rosu ležící každé ráno na pastvišti. Jak vlekly se tenkrát ty letní rána, než slunko vodu vypilo. To nám bylo 12, psal se rok 1941 a velikánská písmena V hlásala a oslavovala úspěchy Wehrmachtu.

Válečná omezení, provizoria, náhražky, klima věčné nejistoty a strach se vlekl dlouhých šest let, než konečně nastal rok 1945.

Jako výrostci a učni protřelí prožitými událostmi, scénami, zážitky z války a z květnových dnů i sdíleným nadšením z prvních poválečných týdnů jsme oplývali zvláštním sebevědomím. Ve skutečnosti byly za námi jen první taneční, fandili jsme biografu, a okolí jsme brázdili na obyčejných kolech. To nám bylo nám 17, psal se rok 1946 nebo 1947. Léta do vojny jsme protančili.

Dva roky v uniformě poměřily naši sílu, fyzičku i psychiku. Znamenaly kurz sebeovládání i uplatnění vlastní taktiky a vůle v nejrůznějších situacích. Konečně civil. Na kalendáři roku 1952 zbývalo pár posledních týdnů.

Po vojně byl jasný cíl. Doplnit šatník i botník a pak už jen vidina motocyklu Jawa 250. Ten musel v tom čase mít každý pořádný kluk.

Pak vkročili jsme do života.

Prožívali jsme stále něco poprvé. Vážnou známost. Svatbu. Děti. První auto. Střídají se životní výročí. 30, 40, 50. Stále před námi rýsuje se jasný cíl. Život se jede stylem brzda, plyn.

Po padesátce nadejde chvíle, kdy s rodiči se navždy rozloučíte. Znovu se nadechnete, koupíte si nový vůz. Pak obklopí vás vnoučata a smějete se dosyta. Čas ale poručit si nedá, nepostojí. Jednoho dne dosáhnete věk důchodový. I dalších deset let je fajn. Někdo cestuje, jiný se věnuje svému hobby.

Pak stane se, že ztratíte životního partnera. Už máte čas na lázně i pana doktora. Nikam nespěcháte, jen srovnáváte včerejšek a dnešek. Žasnete, jak se mění životní hodnoty a vzory. Co bylo včera obvyklé, slušné nebo módní to je dnes většinou už jen pro zasmání.

Viz snímek a na něm veterány dva, vhodné to artefakty do muzea.

Karel Kabátník.